

Gwers 11 – Gadewch fy mhobl yn rhydd

Nodiadau Cefndir i'r Athro

Exodus 3 – 7

Dyhwelodd Moses i'r Aifft a chyda cymorth Aaron eglurodd wrth y bobl pwy ydoedd a beth yr oedd Duw wedi gorchymyn iddo ei wneud, a gwnaeth 'arwyddion yng ngŵydd y bobl. Credodd y bobl a phan glywsant fod yr Arglwydd wedi ymweld â phobl Israel a'i fod wedi edrych ar eu hadfyd, bu iddynt ymgrymu i lawr ac addoli' (Exodus 4:30–31).

Ysywaeth, roedd amgylchiadau'r Israeliaid wedi gwaethygu oherwydd roedd y defnydd ar gyfer gwneud priddfeini yn cael ei atal gan Pharo (Exodus 5:7). Roedd angen gwellt i gydio'r clai wrth ei gilydd fel bo'r priddfeini'n cadw eu siâp tra'n sychu; hebddo byddai'r priddfeini'n werth dim. Er nad oedd y defnydd crai ar gael nid oedd dim cwtogi i fod ar y cynnyrch (Exodus 5:10–13); rhaid felly oedd i'r bobl gasglu sofr yn lle gwellt. Rhoddai swyddogion yr Israeliaid y bai am y caledi ar Moses (Exodus 5:21). Nid oedd Moses yn fodlon fod ei bobl yn dioddef a dychwelodd a chwynodd gerbron Duw (Exodus 5:22–23).

Gorchymynnodd Duw wrth Moses i fynd at Pharo a dweud wrtho am ryddhau'r bobl o'i wlad. Er i Moses ddweud, 'Y mae nam ar fy lleferydd; sut, felly, y bydd Pharo yn gwrando arnaf?'

Aeth Moses ac Aaron at Pharo a dechrau dangos pŵer Duw iddo. Dywedodd Duw wrtho i ddychwelyd at Pharo ac os byddai'n gwrthod rhyddhau'r bobl roedd Aaron i daflu ei wialen ar lawr o'i flaen; byddai'r wialen yn troi yn sarff (Exodus 7:9). Pan ddigwyddodd hynny, anfonodd Pharo am ei ddewiniaid a thaflodd pob un ohonynt eu gwial ar lawr a throdd pob un yn sarff; ond llyncodd gwialen Aaron eu gwial hwy. Roedd gwneud rhyfeddodau fel rhain yn dangos awdurdod a goruchafiaeth. Caledwyd calon Pharo a gwrthododd ryddhau'r bobl.

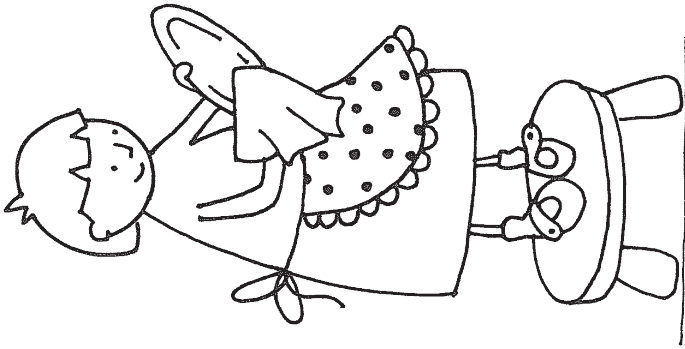
Ymatebodd Duw gyda chyfres o blâu, deg ohonynt (gweler gwers 12). Yn dilyn pob un, gwrthododd Pharo gais Moses, "Gollwng fy mhobl yn rhydd, er mwyn iddynt fy addoli yn yr anialwch". Dim ond ar ôl y degfed pla, a'r mwyaf ofnadwy, y calliodd Pharo.

Dewisarhaiddehongli'r plâu fel cyfres o ddigwyddiadau naturiol yn cael eu grymuso gan Dduw. Yn ôl y dehongliad hwn y mae gweithred Moses yn gwasgaru llwch, ac sy'n troi yn llau, yn symbolaidd ac yn arwydd o ehangder y trychineb. Oherwydd mai Duw sydd y tu ôl i hyn, gellir yn wir dderbyn fod y llwch yn wir wedi troi'n llau, yn union fel y trodd y wialen yn sarff. P'run bynnag, y mae'r digwyddiadau hyn yn dangos pŵer Duw, ac yn gosb ar yr Eifftiaid oherwydd amharodrwydd Pharo i ryddhau'r Israeliaid.

Galwad Moses

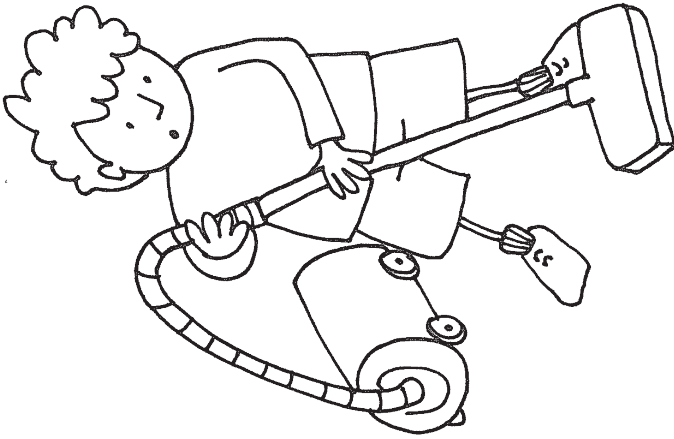
Pan yr oedd tua 40 oed, gorfodwyd Moses i ffoi o'r Aifft oherwydd i Pharo glywed ei fod wedi lladd Eifftiwr a welodd yn cam-drin Hebrëwr; aeth i fyw yng ngwlad Midian i'r dwyrain o'r Aifft (Exodus 2:11ym). Roedd y Midaniaid yn ddisgynyddion i Abraham trwy ei ail wraig, Cetura. Tra'r oedd Moses yn eistedd wrth ffynnon, daeth saith o ferched Jethro (neu Reuel) i godi dŵr. Ceisiodd rhai bugeiliaid eu rhwystro, ond cynorthwyodd Moses hwy i godi dŵr. Croesawyd Moses i gartref y merched a rhoddodd Jethro ei ferch Seffora yn wraig iddo, a ganwyd mab iddynt a alwyd yn Gersom. Aeth 40 mlynedd heibio a Moses yn bugeilio defaid Jethro. Yn y cyfamser, bu farw brenin yr Aifft, ond roedd pobl Israel yn dal i riddfan oherwydd eu caethiwed.

Daeth Moses i Horeb, neu Sinai, a chafodd brofiad a fyddai'n newid cwrs ei fywyd. Gwelai berth yn llosgi ond heb ei difa, a chlywodd lais Duw yn ei gyfarch o'i chanol ac yn ei alw i arwain ei bobl o'r Aifft i ryddid. Roedd Moses yn amharod i ufuddhau (gweler Exodus 3:11, 3:13, 4:1, 4:10, a 4:13). Pan addawodd Duw y byddai'n anfon Aaron, brawd Moses, i fod yn enau iddo gerbron Pharo, cychwynnodd tua'r Aifft gyda'i wraig a'i feibion.

Roedd gan Moses swydd bwysig gan Dduw – fe fyddai'n arwain pobl Dduw i'w cartref newydd, yn bell, bell i ffwrdd.

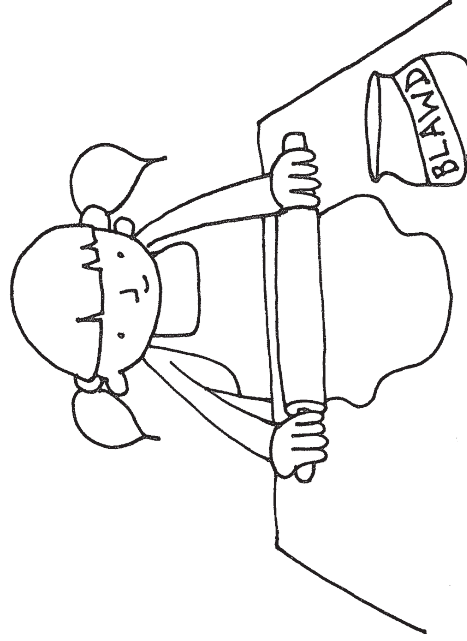
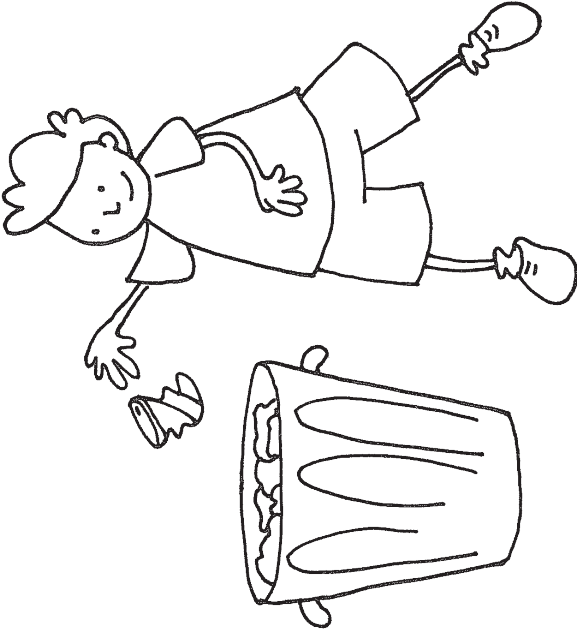
Roedd gan Moses ofn. Addawodd Duw byddai'n helpu Moses, fel byddai Moses yn gwybod beth i ddweud wrth frenin cas yr Aifft. Cafodd ei frawd Aron yn gwmni hefyd.

Efallai ni fydd Duw yn gofyn i ni wneud rhywbeth mawr fel Moses, ond mae'n gofyn i ni helpu pobl eraill fel y plant yn y llun.

Wyt ti'n helpu fel y plant yn y lluniau? Rho seren wrth bob llun sy'n dangos rhywbeth yr wyt ti wedi ei gwneud.

Diolch Dduw am helpu Moses i fod yn ddewr ac i wneud y gwaith rhoddaist iddo. Pŵs helpa ni i wneud pethau sy'n dy blesio. Amen.

Gwers 11 – Gadewch fy mhobl yn rhydd!

Duw'n siarad â Moses | Beibl Newydd y Plant tud. ?

(Exodus 3,4)

Gwers 11

Gadewch fy mhobl yn rhydd

BEIBL GWEITHGAREDD Y PLANT DAN /DROS 7 oed

Gadewch fy mhobl fynd yn rhydd
tud 50

BEIBL LLIW STORI DUW

Plau'r Aifft tud 52

Y pla olaf tud 53

BEIBL LLIW Y PLANT

Moses yn Rhybyddio Pharo tud 72

Plau'r Aifft tud 74

Y Degfed Pla tud 76

BEIBL BACH I BLANT

Y Brenin oedd yn dweud "Na" tud
100

Y BEIBL I BLANT mewn 365 o storïau

Llyffantod, pryfed a chenllysg tud
64

Y gosb olaf tud 65

BEIBL LLIW Y TEULU

Llyffantod, llau a swigod tud 35

Amser Chwarae

Trafodwch gyda'r plant sut ydym yn helpu adref.

Dangoswch luniau o dudalen 51 i'r plant. Os yw'n bosibl, wedi'u chwyddo a'u lliwio. Bydd angen wyneb hapus i ludo ar y lluniau – cewch wneud rhai eich hun neu eu prynu. Trafodwch beth mae'r plant yn y lluniau yn ei wneud a gofynnwch i'r plant a ydynt yn helpu yn yr un modd adref/yn yr ysgol/meithrinfa. Gadewch i'r plant gymryd wyneb hapus a'i ludo wrth y llun sydd yn berthnasol iddyn nhw. Pa bethau eraill fydd y plant yn gwneud i helpu? Esboniwch wrth y plant fod Moses wedi cael gwaith anodd ei wneud er mwyn helpu llawer o bobl.

Amser Stori

Bydd angen brigyn a fflamau papur gwyn, creonau coch, oren a melyn.

Rhowch siapiau fflamau i'r plant eu lliwio, a thra eu bod yn brysur, atgoffwch nhw am hanes Moses yn cael ei guddio mewn basged ar yr afon rhag y brenin cas. Ar ôl iddo dyfu'n ddyn aeth i weithio i'w ewythr, yn gofalu am ddefaid.

Cymerwch y fflamau a'r creonau ac adroddwch weddill yr hanes yn eich geiriau eich hun. Neu, darllenwch yr hanes o Beibl Newydd y Plant, t.40.

Wrth adrodd am y berth yn llosgi, clymwch/gludwch y fflamau ar y brigyn.

Roedd gan Dduw gwaith pwysig ar gyfer Moses ond doedd Moses ddim yn siŵr a fyddai'n gallu gwneud beth oedd Duw eisiau. Pwy fyddai'n helpu Moses?

Gweddi 'Pan rwy'n ofnus'

Bydd angen darn o bapur a phensiliau.

Gofynnwch i'r plant beth sy'n codi ofn arnynt a thynnwch luniau syml o'u hatebion. Atgoffwch y plant bod gan Moses ofn hefyd - doedd e ddim yn siŵr a fyddai'n gallu gwneud y gwaith roedd gan Dduw ar ei gyfer. Beth oedd addewid Duw i Moses?

Mae Duw'n addo bod gyda ni hefyd pan fyddwn yn ofnus.

Edrychwch ar eich lluniau a'u defnyddio yn sbardun i'ch gweddiâu, gan weddio dros y plant a'u hofnau.

Cân

I'r dôn "Diolch, diolch Iesu"

Diolch am fy nheulu,
diolch am fy nheulu,
diolch am fy nheulu,
diolch nawr.

Diolch am fy nheulu,
o, diolch am fy nheulu,
diolch am fy nheulu,
diolch nawr.

Gofynnwch i'r plant pwy sy'n perthyn i'w teulu a chanu pennill gan gynnwys y bobl hynny, e.e. Diolch am fy mam; Diolch am fy nhad; Diolch am fy mrawd; Diolch am fy nain.

Crefft

Llyfr Crefft t.49-52

Adnoddau Ychwanegol

Crefft

Llyfr Crefftau Stori Duw i blant dan 5 oed t.49-52

Tafleini gwefan amserbeibl.org

Cyfres B - Moses

Cyfres DVD Stori Duw

Stori 10: Gadewch i'm mhobl i fynd!

Cwis a Chwilair

Llyfr Cwis Cynta i Ateb, tud 278

Cyfres PowerPoints Beibl Bach i Blant

Cyflwyniad 11: Y Brenin a oedd yn dweud NA

Llyfrau Stori

Moses, cyfres Testament
Pam fod Pharo mewn penbleth?
Moses yr Arweinydd

